

**PRISTOP CLLD – LOKALNI RAZVOJ,
KI GA VODI SKUPNOST
2014 – 2020**

POGODBENO PARTNERSTVO
Lokalna Akcijska Skupina Mežiške doline

Ravne na Koroškem, 30.6.2015

Program LEADER v Sloveniji od leta 2007

Je pristop, ki temelji na območju in se izvaja od spodaj navzgor, vključuje lokalne skupnosti in dodaja vrednost lokalnim virom.

Lokalna Akcijska Skupina – LAS MEŽIŠKE DOLINE

Ima nalogo, da *opredeli in izvede Strategijo lokalnega razvoja*, sprejme odločitve o dodelitvi finančnih sredstev in z njimi tudi upravlja.

- **Zadrugo LAS Mežiške doline z.b.o.** je konec leta 2007 ustanovilo 15 partnerjev iz javnega, zasebnega in civilnega sektorja
- Pokriva območje Mežiške doline s skupno površino 303 km² in 26.500 prebivalci
- v letu 2008 je bila pripravljena prva Lokalna razvojna strategija, za programsko obdobje 2007 – 2013, za območje LAS Mežiške doline kot podlaga za črpanje sredstev iz pristopa LEADER

Lokalna Akcijska Skupina – LAS MEŽIŠKE DOLINE

- v letih od 2009 do 2013 je LAS Mežiške doline **objavila pet Javnih pozivov za oddajo projektnih** predlogov za izvajanje LRS na območju Mežiške doline, na katere je bilo prijavljenih 75 projektnih predlogov
- Upravni odbor LAS Mežiške doline je **potrdil izvedbo 54** projektov
- Izvedenih je bilo **50 projektov** v skupni vrednosti 1.210.000€
- Izvajanje LRS oz. projektov, ki iz nje izhajajo, je bilo sofinancirano iz **sredstev LEADER v višini 685.000€**

MEHANIZEM CLLD

JE NOVOST EVROPSKE KOMISIJE IN JE
NADGRADNJA PRISTOPA LEADER

PRISTOP CLLD

LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST
Community **L**ed **L**ocal **D**evelopment

*Orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja
po načelu “od spodaj navzgor”, ki omogoča
reševanje razvojnih problemov in usklajeno
delovanje s pomočjo različnih virov financiranja
ter prožnost pri doseganju razvojnih ciljev.*

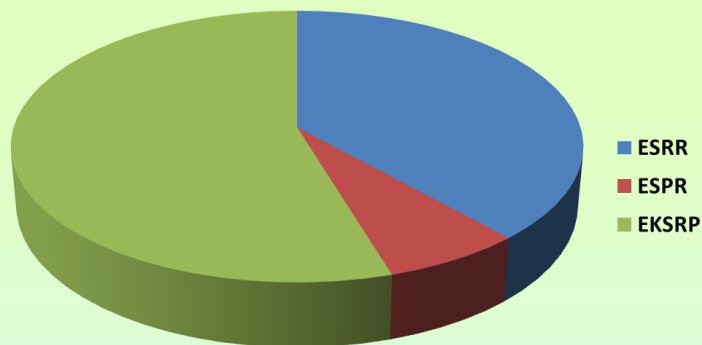
IZVAJANJE PRISTOPA CLLD

FINANČNI OKVIR

V izvajanje pristopa CLLD v Sloveniji bodo vključeni trije skladi:

- EKSRP v višini 52.365.613 € **54%**
- ESRR v višini 36.750.000 € **39%**
- ESPR v višini 6.666.667 € **7%**

Skupna vrednost sredstev namenjenih za izvedbo CLLD v Sloveniji je **95.782.281,19 €**

Izvajanje pristopa CLLD v Sloveniji podrobneje določa

UREDBA O IZVAJANJU LOKALNEGA RAZVOJA, KI GA VODI SKUPNOST, V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2014 - 2020

**Uredba CLLD je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 42,
dne 16.6.2015.**

Med drugim Uredba določa tudi pogoje za oblikovanje in delovanje
Lokalnih Akcijskih Skupin v Sloveniji.

Javni poziv za oblikovanje lokalnih partnerstev in pripravo strategij
lokalnega razvoja je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 46, dne
26.6.2015

LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

Partnerstvo LAS mora biti sestavljeno **po načelu tripartitnosti** iz predstavnikov javnih in zasebnih lokalnih socialno-ekonomskih subjektov, s stalnim prebivališčem, sedežem ali izpostavo na območju občin Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Ravne na Koroškem, in sicer:

- **Javni sektor:** občine, javni zavodi in druge javne institucije,
- **Ekonomski sektor:** podjetniki, podjetja, kmeti podjetniki in druge ekonomske institucije,
- **Zasebni sektor:** zainteresirani posamezniki, mladi, kmetje, kmečke žene, nevladne organizacije in drugi predstavnike civilne družbe.

JAVNI POZIV ZA VSTOP V PARTNERSTVO V LOKALNI AKCIJSKI SKUPINI ZA RAZVOJ PODEŽELJA NA OBMOČJU OBČIN ČRNA NA KOROŠKEM, MEŽICA, PREVALJE IN RAVNE NA KOROŠKEM je objavljen na spletni strani www.las-md.si in www.alppeca.si

In na vseh spletnih straneh občin!

Poziv za vstop v partnerstvo ostaja odprt, novi partnerji se lahko pridružijo LAS kadarkoli do konca programskega obdobja!

DVE POMEMBNI NALOGI:

1. Vzpostaviti lokalno partnerstvo – LAS Mežiške doline
2. Pripraviti Strategijo Lokalnega Razvoja za območje LAS za obdobje 2014 - 2020

- SLR, kjer je podrobno predstavljeno tudi lokalno partnerstvo LAS, se pošlje na Koordinacijski odbor CLLD, ki oceni LAS in SLR na podlagi meril za izbor določenih v Uredbi CLLD
- Če LAS in SLR ustrežata merilom, OU glavnega sklada izda odločbo, ki poleg potrditve LAS in SLR določi tudi finančni okvir namenjen izvedbi strategije
- **Rok za izdelavo SLR:** 12 mesecev od objave Uredbe CLLD
  - I. izbor SLR oddane do 30.10.2015
  - II. izbor SLR oddane do 31.01.2016
  - II. izbor SLR oddane do 16.6.2016
- **Rok za odločitev:** 4 mesece po predložitvi SLR v potrditev.
- **Izdaja odločbe** o potrditvi LAS in SLR ter določitev finančnega okvira za izvedbo operacij opredeljenih v SLR
- **Objava Javnega poziva za zbiranje projektnih predlogov** – predvidoma spomladi 2016

POGOJI ZA OBLIKOVANJE IN DELOVANJE LAS (1):

1. Lokalno partnerstvo se oblikuje na **območju s skupnimi lokalnimi potrebami** in izzivi s skupnim ciljem uresničevanja lokalnih razvojnih potreb
2. Vzpostavitev lokalnega partnerstva in članstvo LAS se zagotavlja na podlagi **javno objavljenega poziva** vsaj enega od pobudnikov za oblikovanje LAS;
3. Lokalni razvoj, ki ga vodi LAS, se mora osredotočiti na območja s posebnimi geografskimi in demografskimi težavami;
4. Območje LAS mora biti povezano v homogeno geografsko in funkcionalno celoto, območje posamezne občine se ne sme deliti med več LAS;
5. Posamezna območja LAS se med sabo ne smejo prekrivati;
6. Na območju LAS mora živeti med 10.000 in 150.000 prebivalcev;
7. LAS mora biti organiziran kot pogodbeno partnerstvo javnih in zasebnih subjektov na izbranem območju, kar pomeni, da je ustanovljen na podlagi zavezujoče pogodbe med partnerji;
8. V lokalno partnerstvo so lahko vključeni tudi javni subjekti, društva in druge pravne osebe, ki delujejo na območju več LAS;

POGOJI ZA OBLIKOVANJE IN DELOVANJE LAS (2):

9. LAS je sestavljena iz predstavnikov javnih in zasebnih lokalnih socialno-ekonomskih interesov, v katerih na ravni odločanja niti javni organi, niti katera koli posamezna interesna skupina nima več kot 49 % glasovalnih pravic;
10. LAS mora zagotoviti preglednost svojega delovanja in zagotoviti sledljivost ter nadzor nad zakonito porabo proračunskih sredstev. Zagotoviti mora transparentnost postopkov in preprečiti konflikt interesov;
11. Lokalno partnerstvo mora izbrati enega partnerja izmed članov partnerstva kot vodilnega partnerja, ki opravlja naloge upravljavca določene v Uredbi
12. Lokalno partnerstvo lahko vodilnega partnerja izbere v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje;
13. LAS mora zagotoviti varen elektronski predal za sprejem elektronske pošte in kvalificirano elektronsko potrdilo za oddajo vlog in zahtevkov za izplačilo;
14. LAS mora imeti vzpostavljeno lastno spletno stran, na kateri mora objavljati javne pozive za izbor projektov, rezultate izbora projektov in ažurno objavljati vse druge informacije namenjene večji informiranosti upravičencev;

NALOGE LAS (1):

Osnovna naloga LAS Mežiške doline je pripraviti in izvajati Strategijo Lokalnega Razvoja za celotno programsko obdobje 2014-2020 in biti sposoben uresničevati cilje, zastavljene v SLR, na način:

- da krepí zmogljivosti lokalnih akterjev za razvoj in izvajanje projektov, vključno s spodbujanjem zmogljivosti njihovega upravljanja projektov,
- da oblikuje nediskriminatorne in pregledne izbirne postopke ter nepristranska merila za izbiro projektov, ki preprečujejo navzkrižja interesov,
- da pri izbiri projektov z njihovo prednostno razvrstitvijo zagotovi skladnosti s strategijo lokalnega razvoja, glede na njihov prispevek k doseganju ciljev in ciljnih vrednosti te strategije.

NALOGE LAS (2):

Poleg navedenega mora LAS opravljati naslednje naloge:

- v SLR določiti, s sredstvi katerega sklada uresničuje cilje SLR,
- animacija območja, zagotavljanje informacij zainteresiranim prebivalcem na območju LAS, spodbujanje izvajanja projektov ter pomoč potencialnim upravičencem pri pripravi projektov,
- spremljati in vrednotiti ter skrbeti za pravilno izvajanje projektov v skladu s SLR in tudi za doseganje mejnikov in ciljev projektov ter imeti pregled nad izvajanjem projektov tudi po izplačilu sredstev,
- izvajati postopke za izbor projektov, izbrati operacije in jih predložiti v končno potrditev v skladu s postopki posameznega sklada,
- skrbeti za informiranost upravičencev v zvezi s pravicami in dolžnostmi tudi po zadnjem izplačilu sredstev,
- zagotoviti posredovanje vlog ter zahtevke za izplačilo za posamezne podukrepe v skladu posebnimi pogoji posameznega sklada iz Uredbe CLLD,
- predhodno preverjati upravičenost stroškov, skladnost s SLR in operativnimi programi, preverjati, ali imajo nosilci projektov zmogljivosti za izvajanje projektov in zakonitost izvedenih projektov,

NALOGE LAS (3):

- sodelovati z organi skladov, ki jih določa Uredba CLLD, revizijskimi organi ter drugimi nadzornimi organi vseh zadevnih skladov,
- pripravljati letna poročila o izvajanju SLR v skladu z določili Uredbe CLLD,
- pred posredovanjem zahtevka za izplačilo preveriti, da so sofinancirani projekti označeni v skladu s pravili označevanja, določenimi za posamezni sklad,
- vsako leto do 31. decembra na naslov Koordinacijskega odbora CLLD posredovati letni načrt aktivnosti za podukrep »Podpora za tekoče stroške in stroške animacije«,
- urediti dostop do ustreznega informacijskega sistema posameznega sklada pred vlaganjem vlog in zahtevkov za izplačilo v informacijski sistem,
- imenovati naslednje organe: **predsednika, skupščino, organ upravljanja, ocenjevalno komisijo in nadzorni organ** in
- pripraviti dokumente za delovanje LAS, v katerih mora določiti člane posameznega organa LAS in jih javno objaviti na spletni strani LAS.

Naloge vodilnega partnerja:

- zastopa LAS v upravnih in finančnih zadevah;
- upravlja transakcijski račun LAS in
- opravlja vse druge naloge, ki izhajajo iz pogodbe med LAS in vodilnim partnerjem.
- Vodilni partner mora biti kadrovsko, finančno in upravno sposoben voditi LAS. Zagotoviti mora operativno delovanje.
- Med LAS in vodilnim partnerjem mora biti vzpostavljeno pogodbeno razmerje, iz katerega izhaja tudi obseg nalog in finančno ovrednotenje.
- Za nakazilo finančnih sredstev mora za LAS zagotoviti ločen transakcijski račun.
- Vzpostavljen mora imeti ločen računovodski sistem ali ustrezne računovodske kode za vse transakcije, opravljene v okviru transakcijskega računa.
- Zagotoviti mora preglednost svojega delovanja in zagotoviti sledljivost in nadzor nad zakonito porabo javnih sredstev.

Predhodni postopek

- Imenovanje enega od partnerjev za vodenje postopka - priprava potrebne dokumentacije in izvedba vseh aktivnosti do ustanovitve pogodbenega partnerstva
- Priprava in objava javnega poziva za vstop v pogodbeno partnerstvo – objavljeno v mesecu maju, rok za izkaz interesa za vstop v partnerstvo s podpisom Izjave je bil 1 mesec, vendar je poziv še odprt ...
- Priprava osnutka partnerske pogodbe
- Organizacija prvega informativnega srečanja potencialnih partnerjev za oblikovanje LAS Mežiške doline - predstavitev pogojev za ustanovitev LAS in njegove naloge, predstavitev prvega osnutka pogodbe, poziv za pripombe in predloge na osnutek pogodbe
- Zbiranje pripomb in predlogov ter priprava čistopisa osnutka pogodbe (do konca avgusta)
- Priprava predlogov internih aktov (do konca avgusta)
- Predhodna usklajevalna seja (prvi teden v septembru) – obravnava čistopisa pogodbe, poziv za imenovanje v organe LAS, določiti termin ustanovitvene seje.

Postopek ustanovitve pogodbenega partnerstva

Ustanovna seja pogodbenega partnerstva bo potekala v dveh delih:

1. Podpis partnerske pogodbe
2. Izvedba volitev v organe LAS in sprejetje sklepov o imenovanju v organe.

Pogodbeno partnerstvo bo predvidoma ustanovljeno v sredini meseca septembra!

Predpisana vsebina SLR:

1.OSEBNA IZKAZNICA LAS

2.OPREDELITEV OBMOČJA IN PREBIVALSTVA ZAJETEGA V SLR

3. ANALIZA RAZVOJNIH POTREB IN MOŽNOSTI OBMOČJA LAS VKLJUČNO S SWOT ANALIZO

4.PODROBEN OPIS TEMATSKIH PODROČIJ UKREPANJA (v naši SLR vsa štiri področja)

5.OPIS IN NAČIN DOSEGANJA TER ZASLEDOVANJA HORIZONTALNIH CILJEV UNIJE

6.OPIS SLR IN NJENIH CILJEV

7.AKCIJSKI NAČRT IZVEDBE SLR (prenos ciljev v ukrepe)

8.OPIS SISTEMA SPREMLJANJA IN VREDNOTENJA SLR (še izobraževanje v oktobru)

9.OPIS POSTOPKA VKLJUČITVE SKUPNOSTI V PRIPRAVO SLR

10.OPIS POSTOPKA DOLOČITVE VODILNEGA PARTNERJA LAS IN REFERENCE VODILNEGA PARTNERJA (kadrovske kapacitete, znanje in izkušnje vodilnega partnerja)

11.OPIS NALOG, ODGOVORNOSTI IN POSTOPKOV SPREJEMANJA ODLOČITEV ORGANOV LAS

12.MERILA ZA IZBOR OPERACIJ IN OPIS POSTOPKA IZBORA OPERACIJ

13.FINANČNI NAČRT

PREDNOSTI

- močni nosilci gospodarstva (nekaj velikih podjetij)
- uspešna mala in srednja podjetja
- tradicionalna znanja, stare obrti
- podjetnost ljudi na območju (potencialni podjetniki med mladimi)
- podporno okolje za podjetništvo, zaposlovanje in rast podjetij
- razviti turistični produkti
- les kot gospodarski potencial
- inovativnost
- znanje in izkušnje s področja pridobivanja sredstev iz EU skladov
- prostori/tržnice že v vsakem kraju
- Javne gospodarske službe so vzpostavljene
- vzpostavljena je mreža javnega zdravstva, socialnega varstva in drugih institucij
- kvalitetna mreža formalnega izobraževanja na vseh ravneh (OŠ, SŠ, VŠ programi)
- možnosti neformalnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja
- kulturne prireditve (dosti) – v urbanem delu
- obnovljeni objekti
- mreža knjižnic
- rekreacijske storitve
- športni park
- dobri pogoji za pohodništvo in kolesarjenje
- Naravni viri (les in voda)
- Dobro ohranjeno naravno okolje
- območje natura 2000
- čistilne naprave v urbanem delu
- urejeno ravnanje z odpadki
- Dobro delujoči medgeneracijski center
- pomoč na domu
- aktivnosti za zdravo življenje (joga, pilates, zumba,...)
- naklonjenost lokalne skupnosti za ureditev območij za vrtničarje
- strokovnjaki in institucije za delo z določenimi ranljivimi skupinami
- bližina meje

SLABOSTI

- dolgotrajno brezposelni/ neaktivni prebivalci območja
- invalidi, osebe z omejeno delazmožnostjo (neizkoriščene njihove preostale zmožnosti)
- slaba povezanost podpornega okolja, gospodarstva in šolstva (individualizem)- ni dolgoročne usmerjenosti in skladnega razvoja
- ni novih delovnih mest (pomanjkanje delovnih mest)
- brezposelnost – neskladje med ponudbo in potrebami po kadru
- visoka brezposelnost med specifičnimi skupinami
- pomanjkanje določenih (specifičnih) kadrov
- ni spodbud za srednjo generacijo
- neizkoriščen potencial zaposlenih v MSP
- manjka inovativnih podjetniških produktov / niso izkoriščeni, podprti, ...
- ni prenosa znanja med generacijami
- nepripravljenost na obsežno birokracijo in dolge postopke pri pridobivanju sredstev
- pasivnost prebivalcev, ki ne želijo, ne morejo ali ne znajo izkoristiti obstoječe ponudbe
- neenakomerna dostopnost po območjih – razlika med urbanim in podeželskim
- manjka vsebin v obstoječih objektih – degradirana območja
- pomanjkanje informacij/nezmožnost prebivalcev, da pridobijo informacije
- nizka usposobljenost za koriščenje prednosti sodobnih virov komuniciranja/ IKT nepismenost
- neuskkljenost dogodkov
- razlike v dostopnosti po različnih krajih (izven naselij – slabše)
- onesnaženost Zg. Mežiške doline (svinec)
- ni upravljanja varovanih območij
- izven urbanih naselij ni urejenih malih čistilnih naprav
- degradirana območja (Paloma, Železniška postaja Ravne)
- poplavna območja
- nizka informiranost o rabi obnovljivih virov
- slaba ozaveščenost o rabi obnovljivih virov
- samo v urbanem delu, dostopno le prebivalcem v naseljih (medgeneracijski center)
- ni skupnih prostorov za mlade
- izključujoč odnos do določenih ranljivih skupin (zasvojenci, osebe z motnjami v duševnem razvoju, ...)
- slaba prometna povezanost
- staranje prebivalstva
- odliv prebivalstva
- območje omejene kmetijske dejavnosti
- onesnaženost – industrijska preteklost

PRILOŽNOSTI

- povezati, okrepiti podporno okolje – usmerjene aktivnosti v razvoj novih storitev
- razvoj socialnega podjetništva
- turistično povezovanje
- novi inovativni produkti (predelava, dodelava)
- zelena industrija (voda, les)
- možnost koriščenja finančnih virov iz EU skladov – priprava projektov
- inovacije (novi produkti)
- uvajanje novih kmetijskih proizvodov (npr. jagodičevja)
- nadgradnja in razširitev primerov dobrih praks
- INFO točke/TIC po dpolini
- enovita podoba Mežiške doline (celovita)
- Mežiška dolina kot en turistični produkt
- spodbujanje športnih aktivnosti na podeželju in približati vsem prebivalcem
- povezati poti za kolesarjenje in pohodništvo
- ohranjanje naravnih vrednot + valorizacija
- trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri
- tematske poti – oživitev obstoječih, ustvariti nove
- lokalna kompostarna
- muzeji na prostem
- pot železarstva v MD (navezava na evropsko pot železa)
- informacijski in učni center obnovljivih virov energije
- center mladinske subkulture
- večje vključevanje ranljivih ciljnih vsebin
- povezati delovanje medgeneracijskega centra po celotni dolini (izpostave oz. aktivnosti izven naselij)
- medgeneracijsko sodelovanje
- ozaveščanje prebivalstva o ranljivih skupinah
- programi za ranljive skupine
- priložnost industrijske preteklosti

OVIRE

- odliv usposobljenih kadrov čez mejo ali v večja mesta v SLO
- pomanjkanje finančnih sredstev v vseh sektorjih
- pomanjkanje prostorskih zmožnosti za razvoj dejavnosti na nekaterih območjih (ni poslovnih lokacij za večje potrebe)
- nepoznavanje pomena socialnega podjetništva za razvoj družbe (miselnost prebivalcev)
- infrastruktura (športna, IKT- bele lise)
- slabe ceste
- slabo poznavanje uporabe sodobnih tehnologij
- pasivnost (zaplankanost) prebivalcev
- ni športne infrastrukture (telovadnic) za rekreativce
- visoka vlaganja v infrastrukturo, ki je ni več možno financirati iz sredstev EU
- zakonske omejitve (natura 2000)
- močni lobiji (monopoli)
- slabo sodelovanje med posameznimi akterji v dolini
- deficitarno območje – brez mreže za osebe, ki imajo motnje v duševnem razvoju, zasvojenici, ...

TEMATSKA PODROČJA CLLD 2014 - 2020

USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST

OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU

**VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE
NARAVE**

**VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK
TER DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN**

I. tematsko področje: **USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST**

EKSRP / ESRR

- **KMEČKE TRŽNICE V MEŽIŠKI DOLINI** - manjša infrastruktura, oprema tržnic, mreža lokalnih ponudnikov, skupno trženje, blagovna znamka, ponudba lokalnih proizvajalcev hrane, razvoj dopolnilnih dejavnosti, pospeševanje prodaje na tržnici z dogodki, animacijo, (menjalni dan na tržnici, tudi starine, bolšjak, ...) – povezovanje dogajanja z drugimi lokalnimi akterji
- **LOKALNA SAMOOSKRBA V MEŽIŠKI DOLINI**, kratke dobavne verige, znanje za lokalno samooskrbo, domača hrana v šole in vrtce,...
- **PODJETNI MLADI** za kvaliteto življenja na podeželju (karierni center – usmerjanje v podjetništvo za nove/potrebne storitve, prevzemanje starih obrti, povezovanje s podjetji – vajeništvo....)
- **SOCIALNO PODJETNIŠTVO** z različnimi vsebinami (socialna kavarna, center ponovne uporabe, zavetišče za male živali, mladinski kulturni center, ...)

II. tematsko področje: **OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU**

EKSRP

ŠPORT, KULTURA, TURIZEM, ZNANJE, ...

REKREACIJSKA INFRASTRUKTURA ZA JAVNO UPORABO, DEJAVNOSTI ZA PROSTI ČAS - otroška igrišča, športna igrišča, naprave za vadbo na prostem, prireditve rekreacijske narave.... mladinske dejavnosti, mladi in kultura, kvalitetno preživljanje prostega časa, ...

TURIZEM IN KULTURNE DEJAVNOSTI – manjša turistična infrastruktura v povezavi z zgodbami, kulturno dediščino, zgodovino, novi turistični produkti, kulturne dejavnosti (

MEŽIŠKA DOLINA - TURISTIČNI PRODUKT – manjša turistična infrastruktura, povezovanje ponudnikov, novi produkti, inovativne rešitve na področju turizma, čezmejno povezovanje, turistični urad Mežiške doline....

III. tematsko področje: VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

EKSRP/ESRR

OKOLJSKO OSVEŠČANJE (kataster virov onesnaževanja, okoljski odtis, ...)

MOBILNOST (postaje za izposajo koles/povezava med kraji, popravilnice koles, stara kolesa, električna kolesa, promocija, animacija prebivalcev s prireditvami, ...)

TEMATSKE POTI

Območje NATURA 2000, krajinski park – ozaveščanje izobraževanje, mladinski tabori, doživljajske zgodbe za družine, otroke, ...Center za doživljajsko učenje mladih, ...

INFORMACIJSKI UČNI CENTER OBNOVLJIVIH VIROV

UČILNICA O NARAVI V NARAVI (učni vrtovi, ...)

IV. tematsko področje:

VEČJA VKLJUČENOST MLADIH, ŽENSK, TER DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN

EKSRP/ESRR

- URBANI VRTOVI (vrtičkarstvo – zdrav, aktivni življenjski slog, medgeneracijsko povezovanje, socialna nota, ...)
  - MEDGENERACIJSKI CENTRI v vseh krajih po dolini, skupno načrtovanje nekaterih aktivnosti, razvoj posameznih storitev glede na potrebe, ...
  - SOCIALNI SERVIS – poceni storitve za pomoči potrebnim – povezovanje institucij CSD, ALTRA, Dom starostnikov, Medgeneracijski centri
  - laična pomoč starejšim, SOS servis, usposabljanje za življenje, migranti (družine in otroci), zdravje prebivalstva (preventiva, osveščanje, odnos do ranljivih skupin)
  - DRUŽINSKI SOCIALNI CENTER
  - PROGRAMI ZA POSAMEZNE CILJNE SKUPINE (invalidi, starejši, odvisniki, osebe s posebnimi potrebami, ...)
- POVEZOVANJE V PROJEKTIH!!!!

PROJEKTI SODELOVANJA Z DRUGIMI LAS PO SLOVENIJI IN AVSTRIJI

- MREŽA IZDELOVALCEV IZDELKOV DOMAČE IN UMETNE OBRTI (predlog projekta na ravni Slovenije – poziv LASom za vključitev)
- UČIMO SE DRUG OD DRUGEGA - POVEZOVANJE TURISTIČNE PONUDBE V GEOPARKU (predlog sodelovanja z LAS Spodnje Koroške)
- PROMOCIJA TURISTIČNIH KMETIJ KOROŠKE, Kmetijska svetovalna služba in združenje Koroških turističnih kmetij – predlog za sodelovanje z LAS Mislinjske in Dravske doline
- ARONIJA - NOVA PONUDBA KOROŠKE - sodelovanje pridelovalcev Aronije na Koroškem, predlog za sodelovanje z LAS Mislinjske in Dravske doline

CILJI na območju LAS Mežiške doline

1 tematsko področje: USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST

- 1. Razvoj ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov, pospeševanje povpraševanja po lokalnih pridelkih in izdelkih, ter obnovitev in oživitev mestnih tržnic.**
- 2. Ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta skozi spodbujanje podjetnosti in aktiviranje lokalnih človeških potencialov**

CILJI na območju LAS Mežiške doline

2. Tematsko področje: OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU

- 1. Mežiška dolina kot turistični produkt za 3E turizem, ki zadovoljuje zahtevne tuje goste in se promovira z uporabo modernih komunikacijskih orodij**
- 2. Okrepiti čezmejno sodelovanje in razvoj ter trženje novih turističnih produktov na območju Geoparka**
- 3. Ohraniti kulturno in tehniško dediščino doline, okrepiti turizem in turistično ponudbo v povezavi z dediščino doline.**
- 4. Vzpostaviti novo in obnoviti obstoječo infrastrukturo za rekreacijske dejavnosti, prosti čas, turizem in kulturne dejavnosti ter z njimi povezane aktivnosti.**

CILJI na območju LAS Mežiške doline

3. Tematsko področje: VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

Ohraniti obstoječe naravne danosti in spodbuditi okoljsko naravnane aktivnosti prebivalstva.

4. Tematsko področje: VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK TER DRUGIH RANLJIVIH CILJNIH SKUPIN

Vzpostaviti inovativna partnerstva za oblikovanje in izvajanje storitev za prepoznane ranljive ciljne skupine na območju Mežiške doline

HVALA ZA POZORNOST

Viktorija Barbič

A.L.P. PECA d.o.o.

Upravljavec LAS Mežiške doline

Tel.: 059 091 080

Email: viktorija.barbic@las-md.si

Spletna stran: www.las-md.si